

[Deze week](#) | [Redactie](#) | [Abonneren](#) | [Diensten](#) | [Archief](#) | [Zoek](#)

CHRISTELIJK OPINIEWEEKBLAD

Tertio 376 - 25 april 2007 - p. 4

Paul Van Orshoven over Brussel-Halle-Vilvoorde op 10 juni

Ongrondwettige verkiezingen

Koenraad De Wolf

Het Arbitragehof noemde de niet-splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde (BHV) in 2003 ongrondwettig. 'In de huidige legislatuur moest een oplossing zijn gevonden,' betoogt de Leuvense hoogleraar Paul Van Orshoven. 'Maar omdat in geen sanctie werd voorzien, deed de paarse regering dat niet. Daardoor moet die knoop nog worden ontward.'

De Waalse minister-president, Elio Di Rupo (PS), stuurde vorige week een boze brief aan zijn Vlaamse collega Yves Leterme (CD&V). Hij pikt het niet dat de Vlaamse regering niet gaat optreden tegen de burgemeesters die actie voeren voor de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde (BHV). Waarover gaat het? In toepassing van de nieuwe kieswet vonden in 2003 federale verkiezingen plaats in provinciale kieskringen. Behalve dan in Vlaams-Brabant en meer bepaald in Brussel-Halle-Vilvoorde, waar de Franstalige Brusselaars ook stemmen konden ronselen in de Vlaamse gemeenten rond de hoofdstad. Dat laatste is evenwel in strijd met de grondwet, zoals blijkt uit het arrest van het Arbitragehof van 26 mei 2003. Die discriminatie moest in de loop van de volgende legislatuur – vier jaar, zei het hof – eindigen. Maar de paarse regering drong daar niet echt op aan. Dat kon omdat in geen sanctie werd voorzien en dat leidt volgens Paul Van Orshoven, specialist publiekrecht en decaan van de faculteit Rechtsgeleerdheid van de KU Leuven, tot een leemte in de rechtsbedeling. „Het Arbitragehof zei A, maar niet B en schoof de hete brij door naar de politici, die deze knoop moeten doorhakken.”

Volgens Van Orshoven ligt de voorzichtigheid van het Arbitragehof aan de basis van het kluwen: „Het arrest verklaarde de verkiezingswet ongrondwettig, maar vernietigde ze niet. Het hof, dat de politici de tijd gaf orde op zaken te stellen, had tegelijkertijd ook 'de gevolgen van de vernietigde bepalingen tijdelijk kunnen handhaven' – met andere woorden de wet vernietigen zonder terugwerkende kracht. Als dat was gebeurd, had men wel een oplossing moeten zoeken.” Wel vloeit volgens Van Orshoven uit het arrest voort dat de verkiezingen van 10 juni – net als de vorige – ongrondwettig zijn.

Kan die beslissing van het hoogste rechtscollege van ons land niet langs juridische weg worden afgedwongen? „In de praktijk niet,” betoogt Van Orshoven. „Het parlement behandelt de klachten tegen de verkiezingen. Het is ondenkbaar dat de nieuwgekozen parlementsleden zichzelf naar huis zullen sturen.”

•

Hoe ontwar je die knoop? De Vlaamse partijen eisen de onmiddellijke splitsing van BHV zonder compensaties aan de Franstaligen. „Maar zo simpel is dat niet,” weet Van Orshoven. „Het arrest stelt immers niet dat BHV moet worden gesplitst, maar noemt – in het licht van wat in de andere provincies is gebeurd – de niet-splitsing ongrondwettig. Daardoor bestaan op papier drie oplossingen. Een: de splitsing van BHV en de samenvoeging van Halle-Vilvoorde en Leuven in de provinciale kieskring Vlaams-Brabant. Twee: het terugdraaien van de klok naar de vroegere kiesarrondissementen in de plaats van de huidige provinciale kieskringen. Drie: in plaats van de splitsing van BHV voorzien in begeleidende maatregelen die de ongelijke behandeling compenseren.

Het meest waarschijnlijk is dat de knoop BHV wordt ontward als onderdeel van een algehele oplossing voor tal van communautaire vraagstukken. „Toch liggen de kaarten lang niet eenvoudig,” vreest Van Orshoven. „Want naast de aanwezigheid van de Franstaligen in de Vlaamse rand is er nog het vraagstuk van de Vlaamse aanwezigheid in Brussel. Die Vlamingen vertegenwoordigen wellicht niet meer dan vijftien procent van de bevolking. Door de versnippering

van het politieke landschap dreigt in de 'geïsoleerde' Brusselse kieskring geen enkele Vlaamse partij een verkozene te halen in het federale parlement. Zelfs al halen de Vlamingen één zetel, dan gaat die sowieso naar de grootste partij. Ook dat is niet evident, want de grootste Vlaamse partij in Brussel is misschien wel het Vlaams Belang."

•

Terug naar de actualiteit. Onlangs kondigden vertegenwoordigers van 25 gemeentebesturen uit Halle-Vilvoorde aan dat ze „moreel en juridisch in de onmogelijkheid verkeren hun medewerking te verlenen aan de organisatie van onwettige verkiezingen die de hoogste rechtsnormen van het land schenden." Michel Doomst (CD&V), de strijdvaardige burgemeester van Gooik, verkondigt alvast aan al wie dat horen wil, dat hij geen gevolg zal geven aan de vraag van het ministerie van Binnenlandse Zaken om het rijksregister toelating te geven de kiezerslijsten op te maken.

Daarnaast lanceerden het Halle-Vilvoorde Komitee, het Taalactiekomitee en de Vlaamse Volksbeweging de campagne Burgerzin voor burgerlijke ongehoorzaamheid. Iedere Vlaming die wordt opgeroepen zitting te nemen in een telbureau of een stembureau, krijgt het advies dat per aangetekend schrijven te weigeren. De vereniging verspreidde een modelbrief en belooft bij een eventuele vervolging juridische bijstand aan dienstweigeraars. Op de website www.burgerzin.be meldden zich al 937 potentiële dienstweigeraars. Dat blijkt vooral een symbolische daad, want ook zij zullen er niet in slagen de verkiezingen te boycotten.

•

Hoe kijkt jurist Van Orshoven tegen die politieke actie aan? „De lokale overheid kan niet anders dan meewerken aan de organisatie van de verkiezingen. Wel kunnen burgemeesters en andere 'burgerlijke ongehoorzamen' bij een eventuele vervolging de ongrondwettigheid van de verkiezingen inroepen."

Maar wordt de soep zo heet gegeten als ze wordt opgediend? „Als burgemeester van Gooik zal ik geen stappen ondernemen om de verkiezingen te organiseren," betoogt Doomst. „Toch kan ook ik de verkiezingen niet tegenhouden. De federale minister van Binnenlandse Zaken, Patrick Dewael (Open Vld), kondigde al aan dat hij de gouverneur van Vlaams-Brabant, Lode De Witte, de opdracht zal geven de verkiezingen te laten doorgaan. In de praktijk zal niet ikzelf, maar de gouverneur de oproepingsbrieven ondertekenen."

•

„Het is frustrerend gelijk te hebben, maar geen gelijk te krijgen," betoogt Doomst. De woede van de Vlaamse Beweging richt zich vooral op de woordbreuk van de topministers van de Vlaamse liberalen en socialisten in de federale regering. Want ook Steve Stevaert (SP.A), Dirk Sterckx en Bart Somers (Open Vld) en Els Van Weert (Spirit) ondertekenden mee de Verklaring van 13 mei 2004 die onverwijld de splitsing van BHV eiste zonder toegevingen aan de Franstaligen. Maar in tegenstelling tot twee jaar geleden is BHV niet langer een 'hot item'. „Dat is dubbel frustrerend," besluit Doomst, „maar wij blijven doorgaan tot de splitsing een feit is."

[[top](#)]

Afdrukken

Tertio home

Inhoud Tertio 376